

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1MObdV/3/2014
Identifikačné číslo spisu:	9014898706
Dátum vydania rozhodnutia:	21.05.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:9014898706.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., so sídlom Mamateyova 17, Bratislava, IČO: 35 937 874, proti žalovanému: ZH Kredit, s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, IČO: 36 049 581, právne zastúpenému JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom Karadžičova 10, Bratislava, o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. júna 2011, č. k. 4 Obo 52/2009-350, vo výroku o trovách konania, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky z a m i e t a .
Žalobcovi náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 12. 02. 2009, č. k. 6Cbi/111/2005-263 žalobe vyhovel, keď určil neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávok, uzatvorenej dňa 07. 07. 2005 medzi Tomášom Kozovským - správcom konkurznej podstaty úpadcu PERSPEKTÍVA DRUŽSTEVNÁ ZDRAVOTNÁ POISŤOVŇA, Pluhová 2, Bratislava, IČO: 31 629 962, a ZH Kredit, s. r. o., Hurbanova 558/7, 965 01 Žiar nad Hronom, IČO: 36 049 581, na sumu 1 169 254 201,-- Sk. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že úspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy nevznikli.

Dôvody svojho rozhodnutia o vyhovení negatívnej určovacej žalobe súd prvého stupňa objasnil odkazom na ustanovenia § 80 písm. c/ O. s. p., § 37 ods. 1, § 39, § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 14 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, § 34 ods. 1, 4, 5, 6, § 59 ods. 1, 2 zákona č. 273/2004 Z. z., ako aj zisteným skutkovým stavom, z ktorého mal za preukázaný naliehavý právny záujem žalobcu na určení neplatnosti predmetnej zmluvy o postúpení pohľadávok v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p., spočívajúci v tom, že bez určenia by bolo ohrozené jeho právo k správe pohľadávok zdravotného poistenia. Uviedol, že sporné práva sa týkajú právnej sféry zdravotného poistenia v pôsobnosti žalobcu, na ktorého prešli poisťenci zrušenej zdravotnej poisťovne. Jeho aktívna legitímácia je daná jeho postavením správcu zdravotného poistenia, a navyše právo domáhať sa absolútnej neplatnosti

priznáva zákon každému a súd ju skúma ex offio.

Prvostupňový súd vychádzal pri rozhodovaní zo skutkového zistenia, že na majetok úpadcu bol 20. apríla 2001 vyhlásený konkurz. V pláne speňaženia podstaty neboli zahrnuté pohľadávky úpadcu na poistnom. Dôvodom ich nezariadenia bola, podľa odôvodnenia uvedeného priamo v pláne, skutočnosť, že pohľadávky nie sú majetkom poisťovne, ale súčasťou verejných financií vytváraných platiteľmi poistného, ktoré poisťovňa iba spravuje, preto netvorí konkurznú podstatu. Oznámeniami zo 7. apríla 2005 a 19. októbra 2005 oznámil správca súdu, že zákonom č. 581/2004 Z. z. bol zrušený zákon č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení a zdravotných poisťovniach. Tým sa odstránili nezrovnalosti a odchýlky medzi zákonom o zdravotnom poistení a všeobecnými ustanoveniami zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „ZKV“). Nová úprava neupravuje, čo je, a čo nie je, súčasťou majetku poisťovne, čo umožňuje zahrnúť aj predmetné pohľadávky do konkurznej podstaty úpadcu. Zmluvou, uzavretou správcom konkurznej podstaty so žalovaným 7. júla 2005, bol súbor pohľadávok úpadcu voči platiteľom a samoplatcom poistného postúpený žalovanému.

Súd prvého stupňa poukázal na zásadu občianskeho práva, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, než má sám. Ozrejmil, že ZKV nemá výnimky z uvedenej zásady. Podľa § 14 ods. 1 ZKV, vyhlásením konkurzu síce prechádza na správcu podstaty právo nakladať s majetkom úpadcu, neprechádza však na neho vlastnícke právo k majetku a majetkovým hodnotám. Neprechádzajú na neho ani pohľadávky, ani rozhodovanie podľa zákona č. 273/1994 Z. z. Veriteľom pohľadávok je úpadca, preto správca nemohol s nimi vo vlastnom mene nakladať. Postúpeniu pohľadávok bránila aj zákonná úprava, najmä zákon č. 273/1994 Z. z. v znení zákona č. 671/2002 Z. z., zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách a zákon č. 291/2002 Z. z. o štátnej pokladnici. Podľa uvedených predpisov sú pohľadávky na poistnom súčasťou verejných financií a nie majetkom poisťovne. Po zrušení poisťovne a jej vstupom do likvidácie upravoval nakladanie s takýmito pohľadávkami § 59 zákona č. 273/1994 Z. z. Podľa § 59 ods. 2 tohto zákona, pohľadávka zrušenej poisťovne nie je pohľadávkou podľa odseku 1 a nakladanie s nimi upravuje osobitný zákon (podľa pozn. 21ad je ním zákon č. 176/2004 Z. z. o nakladaní s majetkom verejnoprávnych inštitúcií). Nový zákon o zdravotných poisťovniach režim pohľadávok vzniknutých za účinnosti predchádzajúceho zákona nezmenil, ani inak neupravil. Na základe uvedeného dospel prvostupňový súd k záveru, že správca podstaty preto nemohol, ako veriteľ, platne postúpiť pohľadávky na žalovaného pre rozpor s § 39 Občianskeho zákonníka a s uvedenými zákonmi.

Za ďalší dôvod neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok označil súd prvého stupňa skutočnosť, že táto zmluva viazala platnosť a účinnosť zmluvy na úplné zaplatenie odplaty za postúpenie pohľadávok. Poukázal na to, že zmluva neobsahuje výšku odplaty a odkazuje na Dodatok č. 1, ktorý mal byť uzatvorený v deň totožný s dňom uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávok. Bola v ňom dohodnutá odplata vo výške 750 000,-- Sk. Upozornil na rozdiel v uzatváraní medzi zmluvou a dodatkom, spočívajúci v tom, že podpis postupcu na zmluve je osvedčený notárom a na dodatku podpis osvedčený nie je. Z toho usúdil, že táto skutočnosť nasvedčuje tomu, že zmluva a dodatok neboli uzavreté naraz. Dôvodil tým, že keďže dodatok bol súčasťou zmluvy, mohol ju len meniť, nemohol však konvalidovať vadnú zmluvu, v ktorej chýbalo dojednanie o výške odplaty za postúpené pohľadávky. Prvostupňový súd vyslovil záver o rozpore takto uzavretej zmluvy s § 37 Občianskeho zákonníka, keďže platnosť zmluvy bola viazaná na zaplatenie úhrady v celej výške a odplata v časti 612 500,-- Sk bola navyše zaplatená na účet úpadcu menom iného subjektu ako postupníka.

Na odvolanie žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, rozsudkom z 21. 06. 2011, č. k. 4 Obo 52/2009-350, zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol. K náhrade trov konania v sume 736,72 eur zaviazal neúspešného žalobcu voči úspešnému žalovanému.

Z doplneného dokazovania vyplynuli odvolaciemu súdu nasledovné skutkové zistenia, ktoré pojal do odôvodnenia svojho zmeňujúceho rozsudku:

Dňa 20. 03. 2001 podal likvidátor dlžníka Perspektíva, družstevná zdravotná poisťovňa v likvidácii, návrh na vyhlásenie konkurzu na jej majetok. Uznesením z 20. 04. 2001, č. k. 7K/70/01-30, bol na majetok úpadcu vyhlásený konkurz a za správcu podstaty ustanovený JUDr. Věterník, ktorý bol neskôr

zbavený funkcie a za nového správcu bol ustanovený JUDr. Tomáš Kozovský (uznesením z 29. 10. 2001). Správca 12. 04. 2005 konkurznému súdu oznámil, že vychádzajúc zo zmenenej právnej úpravy považuje pohľadávky úpadcu na poistnom za majetok úpadcu, ktorý patrí do konkurznej podstaty. Uvedené pohľadávky preto zaraďuje do podstaty a budú speňažené podľa podmienok speňazenia stanovených v pôvodnom pláne speňazenia.

Správca podstaty 02. 06. 2005 požiadal konkurzný súd o súhlas na speňaženie súboru pohľadávok úpadcu (okrem ďalších) voči ostatným platiteľom predajom kupujúcemu ZH Kredit, s. r. o., (žalovaný) mimo dražby. Súd opatrením z 22. 06. 2005, sp. zn. 7 K 70/01 (č. 1. 26 spisu), udelil na navrhnutý predaj za odplatu 750 000,-- Sk súhlas s podmienkou, že kúpna cena bude uhradená najneskôr pri podpise kúpnej zmluvy. V odôvodnení opatrenia uviedol, že záujemcovia ponúkli za odkúpenie predmetných pohľadávok vyššiu cenu, ako určili v pripojených posudkoch znalci Ing. Elena Hegerová a Ing. Jozef Žitník. Keďže bol dodržaný postup predaja súborov pohľadávok prijatý vo schválenom pláne speňazenia, súd súhlasil s predajom mimo dražby podľa § 27 ods. 1, 2 ZKV. Odvolávajúc sa na uvedené opatrenie správca podstaty uzavrel 07. 07. 2005 so žalovaným zmluvu o postúpení predmetných pohľadávok za odplatu 750 000,-- Sk (výška odplaty a spôsob zaplatenia je uvedený v dodatku k zmluve datovanom rovnakým dňom).

Dňa 13. 06. 2006 správca podstaty predložil súdu záverečnú - konečnú správu o speňažovaní majetku podstaty. Súčasťou správy je, okrem iného, aj informácia o speňažení predmetných pohľadávok (str. 8 a 15 - 16). Uznesením z 19. 10. 2006 súd konečnú správu schválil (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 14. 11. 2006). Uznesením zo 14. 11. 2006, č. k. 7K/70/01-1404, súd konkurz zrušil, zbavil JUDr. Kozovského funkcie správcu podstaty a rozhodol o doplatku odmeny vo výške 100 000,-- Sk. Konkurz zrušil podľa § 44 ods. 1 písm. d/ ZKV, keďže po čiastočnom uspokojení pohľadávok proti podstate a vyplatení odmeny správcovi nezostanú prostriedky na ďalšie vedenie konkurzu. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodujúc o odvolaní žalobcu, uvedené uznesenie potvrdil uznesením z 22. 02. 2007.

Na margo takto zisteného skutkového stavu odvolací súd ozrejmil, že predmetom a zmyslom konkurzného konania je usporiadanie majetkových pomerov úpadcu a pomerné uspokojenie veriteľov. Tomuto cieľu slúži špecifická štruktúra konkurzného konania charakterizovaná jednotlivými etapami konania. Z pohľadu prejednávanej veci je významná najmä etapa, v ktorej sa zisťuje a určuje stav a rozsah podstaty a etapa, v ktorej sa majetok, ktorý podľa zistenia súdu patrí do podstaty, speňažuje. Formálnym výrazom úsudku, čo patrí do podstaty, je zaradenie (zapísanie) konkrétnych súčastí majetku do súpisu podstaty § 18 ods. 1 ZKV. Súpis vykonáva správca podstaty podľa pokynov súdu. Zapísanie majetku do zoznamu podstaty dáva správcovi podstaty legitimáciu na dispozíciu s majetkom, teda na jeho speňaženie predajom (§ 27). Zapísanie veci do podstaty zakladá vyvrátiteľnú domnienku, že vec bola do podstaty zaradená správne. Vyradiť vec z podstaty môže správca buď z vlastného podnetu, alebo na podnet súdu (sudcu). Inak musí osoba, uplatňujúca nesprávnosť zapísania, uplatniť formou vylučovacej žaloby podľa § 19 ZKV. Uvedená konštrukcia je jedným z prípadov, keď zákon prelamuje zásadu, že nikto nemôže na iného previesť viacej práv ako má sám.

Okrem toho odvolací súd objasnil, že napriek špecifickému predmetu a charakteru konkurzného konania, ide o súdne konanie, a ako každé súdne konanie, je autonómne. Jeho autonómia sa prejavuje v tom, že správnosť jeho postupu, záverov a rozhodnutí môže byť, z podnetu jeho účastníkov i tretích osôb, predmetom preskúmania s účinkami pre konanie len v rámci tohto konania a prostriedkami upravujúcimi súdne konanie (riadne a mimoriadne opravné prostriedky). Znamená to, že súdu (všeobecnému) neprislúcha v inom konaní hodnotiť správnosť postupu a rozhodnutia súdu konajúceho v konkurze a deklarovať jeho prípadnú nesprávnosť.

Zo skutkových zistení mal odvolací súd za preukázané, že žalovaný nadobudol pohľadávky v konkurznom konaní. Nadobudol ich po tom, ako súd opatrením podľa § 66b ZKV dal súhlas na ich predaj, čo pri pohľadávke znamená postúpenie za odplatu. Súhlas na speňaženie konkrétnej veci je, okrem schválenia spôsobu speňazenia, i vyjadrením záveru, že majetok bol do súpisu zapísaný oprávnenne, čo mu dáva spôsobilosť na to, aby bol v konkurze speňažený (predajom, postúpením).

Žalovaný tak pohľadávky nadobudol vo formalizovanom konaní (proces) uskutočňovanom orgánom štátu na to povereným. Osoby, ktoré takto nadobúdajú právo v konkurznom konaní, musia mať istotu, že ich dobromyseľne nadobudnuté právo bude chránené a nebude dotknuté ani prípadnými chybami konkurzného konania.

Odvolací súd zaujal názor, že uvedené skutočnosti vylučujú možnosť, aby sa predmetná zmluva považovala za neplatnú z materiálnych dôvodov (z dôvodu neprípustnosti jej obsahu). Keďže samotným udelením súhlasu súdu na predaj pohľadávky opatrením podľa § 66b ZKV nedochádza k uzavretiu zmluvy, možno pripustiť prípadnú neplatnosť zmluvy z formálnych dôvodov (prípadne jej neexistenciu).

Výhrady k formálnej bezchybnosti uzavretej zmluvy, vznášané žalovaným a uvádzané v rozsudku súdom prvého stupňa, boli vyvrátené výsledkami doplneného dokazovania. Z originálov zmluvy a jej dodatku, predloženými na odvolacom pojednávaní, v spojení s oznámením Notárskej komory Slovenskej republiky, spravujúcej Centrálny register osvedčených podpisov, z 11. 05. 2011 (č. 1. 343 spisu) vyplýva, že boli uzavreté v jeden deň 07. 06. 2005 a na oboch listinách bola pravosť podpisu postupcu (správcu podstaty JUDr. Kozovského) úradne osvedčená v rovnaký deň (na zmluve o 17.15 hod. a na dodatku o 17.29 hod.). K tomu odvolací súd poznamenal, že právna úprava osvedčenie podpisu v takomto prípade nevyžaduje. Rovnako boli vyvrátené aj pochybnosti o tom, či bola kúpna cena (odplata za postúpenie pohľadávok) zaplatená pri podpise zmluvy. Z originálov vkladových pokladničných dokladov predložených na odvolacom pojednávaní je zrejmé, že na účet úpadcu vedený v Ľudovej banke bola 25. 05. 2005 vložená hotovosť 262 500,-- Sk, ako záloha, a v deň uzavretia zmluvy o 10.35 hod. hotovosť 612 500,-- Sk s označením účelu „odplata za postúpenú pohl.“. V oboch prípadoch je pokladničný doklad podpísaný Zoltánom Vidom, ktorý bol konateľom žalovaného. Na doklade o druhej platbe síce nie je pečiatka žalovaného (na doklade o prvej platbe pečiatka je), v oboch prípadoch je však na nich uvedené IČO žalovaného (36 049 581), nie je preto dôvod na pochybnosť o tom, že Zoltán Vída aj v tomto prípade peniaze poukazoval v mene žalovaného, tým viac, že žalovaný sa k uvedenej platbe hlási. Zaplatenie odplaty za postúpené pohľadávky je napokon potvrdené aj podpísaním zmluvy a dodatku (druhá a tretia veta posledného odseku na prvej strane dodatku).

K poukazu žalobcu na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. 05. 2009, sp. zn. 2 Obo 10/2009 a 2 Obo 11/2009, ktorým odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa vo veci rovnakých účastníkov, predmetom ktorej bolo postúpenie druhého balíka obdobných pohľadávok, odvolací súd uviedol, že citované rozhodnutie bolo zrušené nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. 10. 2010, sp. zn. IV. ÚS 182/2010-44.

Odvolací súd uviedol, že na neodôvodnenosti žaloby nič nemenia ani žalobcom predkladané rozhodnutia súdov a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 31. 03. 2010, sp. zn. I. ÚS 73/2010-44, podľa ktorých platobné výmery na zaplatenie poisťného, vydávané správcom podstaty, nie sú exekučným titulom, keďže správca na ich vydávanie nie je oprávnený. Uvedené uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sa však nedotýka možnosti predmetné pohľadávky postúpiť, ani platnosti zmluvy o postúpení. Napokon poznamenal, že žalobca síce podal 02. 03. 2006 na Krajský súd v Bratislave žalobu na vylúčenie sporných pohľadávok z konkurznej podstaty (výpis zo spisu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Cbi 15/2006 na č. 1. 335a), v čase jej podania však už boli pohľadávky v rámci speňaženia podstaty postúpené.

So zreteľom na uvedené skutkové a právne zistenia odvolací súd dospel k záveru o neexistencii dôvodov, pre ktoré by mala byť predmetná zmluva o postúpení pohľadávok neplatná. Preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, vychádzajúci čiastočne z neúplného a nesprávneho skutkového zistenia a z nesprávneho právneho posúdenia veci, zmenil podľa § 220 O. s. p. tak, že žalobu zamietol.

Odvolací súd napadnutým rozhodnutím priznal žalovanému náhradu trov odvolacieho konania podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 224 ods. 2 O. s. p., pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia advokátom. Na rozdiel od vyúčtovania podaného zástupcom žalovaného, však odvolací súd nevychádzal pri určení tarifnej hodnoty, ako základu pre určenie výšky trov, zo sumy 1 169 254 201,-- Sk (38 812

129,09 eur), čo je nominálna hodnota postúpených pohľadávok. Odhliadnuc od toho, že skutočná hodnota pohľadávok nemusí byť totožná s ich nominálnou hodnotou (v konkurznom konaní bola ich hodnota určená na cca 750 000,-- Sk a v takej výške bola aj stanovená odplata, za ktorú boli pohľadávky postúpené), neboli predmetom konania pohľadávky. Odvolací súd poukázal na § 9 ods. 1, § 10 ods. 2 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v účinnom znení a konštatoval, že predmetom konania neboli pohľadávky, avšak predmetom konania bola určovacia žaloba (§ 80 písm. c/ O. s. p.), na základe ktorej mala byť určená neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. Zmluva samotná nie je ani peňažným plnením, ani vecou, ani právom, ktorých hodnotu by bolo možné vyjadriť v peniazoch. To isté podľa odvolacieho súdu platí pre predmet konania o určenie jej neplatnosti. Základnou sadzbou pre určenie tarifnej odmeny je tak podľa § 11 ods. 1 tarify jedna trinástina výpočtového základu stanoveného podľa § 1 ods. 3 tarify. Odvolací súd uviedol, že odmena zástupcu žalovaného za 3 úkony právnej služby po 45,51 eur (príprava a prevzatie zastúpenia, vyjadrenie vo veci a účasť na pojednávaní) uskutočnené v roku 2007 predstavuje 136,52 eur (výpočtový základ 591,58 eur), a náhrada výdavkov v paušálnej výške (§ 16 ods.3 tarify) po 5,91 eur, predstavuje 17,74 eur. Odmena zástupcu žalovaného za 2 úkony právnej služby po 48,63 eur (príprava a prevzatie zastúpenia a účasť na pojednávaní) uskutočnené v roku 2008, predstavuje 97,26 eur (výpočtový základ 632,54 eur) a náhrada výdavkov v paušálnej výške predstavuje 12,65 eur. Odmena zástupcu žalovaného za 1 úkon právnej služby (podanie odvolania) uskutočnený v roku 2009, predstavuje 53,49 eur (výpočtový základ 695,41 eur), a náhrada výdavkov v paušálnej výške predstavuje 6,95 eur. Odmena zástupcu žalovaného za 3 úkony právnej služby po 57,-- eur (účasť na odvolacom pojednávaní) uskutočnené v roku 2011, predstavuje 171,-- eur (výpočtový základ 632,54 eur) a náhrada výdavkov v paušálnej výške predstavuje 22,41 eur. Odvolací súd preto konštatoval, že náhrada trov konania na súde prvého stupňa a na odvolacom súde predstavuje 458,27 eur odmeny advokátovi a 59,75 eur náhrady výdavkov, spolu 518,02 eur. S poukazom na § 145 O. s. p. odvolací súd dodal, že úspešnému žalovanému odvolací súd priznal aj náhradu trov predbežného opatrenia. Trovy žalovaného spočívajú v súdnom poplatku za podané odvolania 2 x 2 000,-- Sk, a odmeny advokátovi za dva úkony právnej pomoci (podanie dvoch odvolaní) uskutočnených v roku 2006 po 630,-- Sk (§ 11 ods. 1 písm. a v spojení s § 14 ods. 2 písm. a tarify) a paušálnej náhrady 2x 164,-- Sk (výpočtový základ 16 381,-- Sk). Spolu 6 588,-- Sk, po prepočte 218,68 eur. Odvolací súd preto priznal žalovanému náhradu trov celkovo vo výške 732,72 eur.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky podaním zo dňa 06. 07. 2012, na podnet účastníka konania (žalovaného) podal mimoriadne dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, a to v rozsahu výroku o povinnosti žalobcu zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 736,72 eur. Navrhol uvedené súdne rozhodnutie v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie. Výrok rozsudku, ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol, zostal mimoriadnym dovolaním nedotknutý. Mimoriadne dovolanie bolo podané podľa ust. § 243e ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. z dôvodu, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Napadnutým rozhodnutím bol podľa názoru generálneho prokurátora porušený zákon, nakoľko odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, a to s poukazom na § 142 ods. 1 O. s. p., § 9 ods. 1. § 10 ods. 2, § 11 ods. 1 písm. a/ Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, keďže pri výpočte výšky náhrady trov konania nesprávne aplikoval § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky 655/2004 Z. z., hoci mal správne aplikovať ustanovenie § 10 ods. 2 vyhlášky 655/2004 Z. z. (v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.).

Podľa generálneho prokurátora každé súdne konanie v majetkovej veci sa týka určitého právneho vzťahu. Predmetom majetkových právnych vzťahov sú veci, práva alebo iné majetkové hodnoty (§ 118 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pri určení tarifnej hodnoty veci postupuje súd tak, že najskôr zistí, akej veci alebo práva (respektíve inej majetkovej hodnoty) sa konanie týka. Potom súd zisťuje hodnotu tejto veci alebo práva, respektíve zisťuje, či hodnotu veci alebo práva je možné vyjadriť v peniazoch.

Generálny prokurátor zdôraznil, že v danom prípade odvolací súd neodpovedal na otázku, akej veci alebo

práva sa konanie týka. Správne mal odvolací súd ustáliť, že konanie sa týka postupovaných pohľadávok a následne, za účelom zistenia tarifnej odmeny, mal zistiť ich hodnotu. Odvolací súd uviedol, že predmetom konania bola „určovacia žaloba“. Podľa generálneho prokurátora konanie je postup súdu a účastníkov, pričom žaloba je procesný úkon, ktorým sa konanie začína. Žaloba preto podľa jeho názoru nie je „predmetom konania“.

V mimoriadnom dovolaní generálny prokurátor ďalej uviedol, že podľa odvolacieho súdu zmluva (ktorej neplatnosť sa žiadala určiť) nie je vecou alebo právom. Nakoľko každé konanie sa týka určitých práv, podľa generálneho prokurátora vždy je možné odpovedať na otázku, akých práv sa konanie týka. V tejto súvislosti poukázal na § 10 ods. 2 vyhlášky 655/2004 Z. z., ktoré ustanovenie hovorí, že základom tarifnej odmeny je hodnota veci alebo práva. To, že je petit konania formulovaný na učenje neplatnosti úkonu, podľa generálneho prokurátora neznamena, že sa konanie netýka určitých vecí alebo práv. Ustanovenie § 10 ods. 2 vyhlášky 655/2004 Z. z., ani iné ustanovenia tejto vyhlášky, nepočítajú s tým, že existujú také súdne konania, ktoré sa žiadnej veci alebo práva netýkajú. Vyhláška 655/2004 Z. z. totiž podľa generálneho prokurátora určuje, že vec alebo právo sú jediným predmetom pre výpočet tarifnej odmeny, a contrario je týmto vylúčené, aby rozhodujúcim elementom pre určenie tarifnej hodnoty bol právny úkon (zmluva), ako peniazmi neoceniteľný prejav vôle.

Na margo veci, považoval generálny prokurátor v podanom mimoriadnom dovolaní za potrebné poukázať na nesprávnu úvahu súdu, že na určenie tarifnej odmeny má vplyv skutočnosť, že „skutočná hodnota postupovaných pohľadávok nemusí byť totožná s ich nominálnou hodnotou“. Odvolací súd touto úvahou podľa generálneho prokurátora de facto spochybňuje rokmi zaužívanú interpretáciu. V konaní o vymoženie určitej peňažnej pohľadávky sa základ pre výpočet tarifnej odmeny, ako aj za základ pre výpočet súdneho poplatku, podľa generálneho prokurátora považuje nominálna hodnota pohľadávky. V judikatúre neexistujú v tomto smere pochybnosti. Podľa generálneho prokurátora je pritom zrejmé, že väčšina žalovaných pohľadávok nemá reálnu hodnotu zhodnú s ich nominálnou hodnotou, pretože realita ich vymoženia je v praxi nízka, alebo preto, že trhovú hodnotu okamžitého speňazenia žalovaných pohľadávok je vždy nižšia ako ich nominálna hodnota.

Na základe zistených skutočností má generálny prokurátor za to, že sú splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p., pričom podanie mimoriadneho dovolania zo strany generálneho prokurátora si vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Žalobca vo svojom stanovisku k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že pri právnom posudzovaní predmetnej veci je v zhode s právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“), vyjadrenom v obdobnej veci v náleze č. k. IV. ÚS 107/2012-13, kde ÚS SR vyslovil svoj právny názor k úhrade trov konania, s ktorým sa žalobca stotožnil. V oboch konaniach ide o totožných účastníkov konania, v oboch zmluvách ide o postúpenie pohľadávok úpadcu Perspektíva Družstevná zdravotná poisťovňa, ktoré postúpil správca konkurznej podstaty JUDr. Tomáš Kozovský žalovanému a v oboch konaniach ide o trovy konania uplatňované žalovaným voči žalobcovi. Pri aplikácii § 11 ods. 1 písm. a/ Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v spojení s § 80 písm. c/ O. s. p. má podľa žalobcu rozhodujúci význam najmä slovné spojenie „ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch“. Vyjadriť hodnotu (v danom prípade práva) predovšetkým podľa žalobcu znamená vysporiadať sa so skutočným obsahom predmetu konania, t. j. s tým, aké účinky má pre účastníkov meritórne rozhodnutie súdu v tomto konaní. V namietanom prípade bolo predmetom konania pred krajským súdom a najvyšším súdom rozhodovanie o určení ne(platnosti) právneho úkonu, konkrétne zmluvy o postúpení pohľadávok.

Žalobca má za to, že žaloba o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok je určovacou žalobou podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p. a z hľadiska náhrady trov konania je hodnota takouto zmluvou postúpených pohľadávok bezvýznamná. Zmluva samotná, ktorá je predmetom konania o určenie neplatnosti, nie je peňažným plnením, ani vecou, ako ani právom, ktorých hodnotu by bolo možné

vyjadriť v peniazoch. Žalobca dodal, že tento princíp napokon platí aj pre určenie poplatkovej povinnosti z návrhu na začatie konania, kedy podľa poznámky k položke 1, sa súdny poplatok vyberie podľa písmena b/ tejto položky, ako v prípadoch, keď nemožno predmet konania oceniť peniazmi. Pri posudzovaní náhrady trov konania úspešnému účastníkovi preto podľa žalobcu platí, že výška tarifnej odmeny jeho advokáta sa určuje podľa ust. § 11 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ako v spore s neoceniteľnou hodnotou veci. Žalobca zdôraznil, že ÚS SR v nadväznosti na posudzovanú vec poukázal na skutočnosť, že z poznámky k položke č. 1 prílohy zákona o súdnych poplatkoch označenej ako „Sadzobník súdnych poplatkov“, časť I „Poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní“ vyplýva, že v konaní o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, sa súdny poplatok vyberie pevnou sumou, teda tak, ako keď predmet konania nemožno oceniť peniazmi. Aj keď poznámka pod čiarou nemá všeobecne záväzný normatívny charakter, ale má len informatívnu povahu (napr. rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 9 So 81/2010 z 24. 11. 2010), môže zohrať pri aplikácii príslušných ustanovení právneho predpisu svoju úlohu. Preto, ak ide o konanie o určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, ako v okolnostiach namietaného prípadu, ide o konanie, ktorého predmet nemožno oceniť peniazmi, a to nielen pre účely určenia výšky súdneho poplatku, ale aj pre účely určenia výšky náhrady trov konania. Vzhľadom na uvedené žalobca navrhuje, aby dovolací súd mimoriadne dovolanie ako nedôvodné zamietol.

Žalovaný v podanom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že sa plne stotožňuje s mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora, pričom dodal, že pri výpočte trov právneho zastúpenia v uvedenej právnej veci bolo podľa jeho názoru potrebné vychádzať z tarifnej hodnoty predstavujúcej hodnotu sporu v súdnom konaní. Dodal, že predmetom uvedenej napadnutej Zmluvy o postúpení pohľadávok, uzavretej dňa 07. 07. 2005, boli vyčíslené pohľadávky vo výške 38 812 129,09 eur (1 169 254 201,-- Sk). K predmetnému spôsobu vyčíslenia trov konania žalovaný poukázal na judikatúru Ústavného súdu Českej republiky, prezentovanú napr. Nálezom sp. zn. II. ÚS 538/10 zo dňa 24. 03. 2011, ktorým súd judikoval, že „v prípade žaloby na určenie existencie právneho vzťahu k nehnuteľnosti je nutné pri výpočte náhrady nákladov konania advokáta podľa advokátskej tarify vychádzať z hodnoty tejto nehnuteľnosti, nie z toho, že predmetom sporu je vec peniazmi neoceniteľná, resp. zistiteľná len so značnými ťažkosťami. Prekážkou nie je, že v súdnom konaní hodnota veci zisťovaná nebola.“ Uvedené závery sú podľa žalovaného právne kompatibilné aj s mnohými rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj s rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky. V tejto súvislosti žalovaný poukázal aj na stanovisko predsedníctva Slovenskej advokátskej komory, zverejnené v Bulletine slovenskej advokácie č. 12/2009, ktoré sa vyjadrovalo k vyčísleniu trov právneho zastúpenia v prípade určovacej žaloby (in concreto žaloby o určenie, že spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam patrí do dedičstva). Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory uviedlo, že pri posúdení pertraktovanej určovacej žaloby by súd mohol analogicky uplatniť vo vzťahu k tarifnej odmene poznámku 1 k sadzobníku súdnych poplatkov (zákon č. 71/1992 Zb.), kde určovacia žaloba, ktorej predmetom je určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, sa spoplatňuje podľa položky b/ sadzobníka, t. j. ako predmet konania neoceniteľný peniazmi, teda z hodnoty neurčitej. Tento postup však žalovaný nepovažuje za správny. Podľa názoru žalovaného je nepochybné, že pri posudzovaní oceníteľnosti predmetu konania na účely stanovenia základnej sadzby tarifnej odmeny v zmysle Výhlášky MS SR nemožno použiť analógiu so zákonom č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, a to jednak z objektívneho dôvodu výslovnej a komplexnej právnej úpravy základnej sadzby tarifnej odmeny vo Výhláške MS SR, ako i z dôvodu nezakotvenia poznámky ohľadne posudzovania konaní o určenie práva alebo právneho vzťahu, ako konaní s peniazmi neoceniteľným predmetom konania.

Preto podľa žalovaného nie je správny taký procesný postup súdu, keď súd po formálnej stránke síce aplikuje správnu právnu normu, ale tú nesprávne interpretuje, vyplňajúc domnelé medzery Výhlášky MS SR interpretáciou vecne nepríslušného právneho predpisu v podobe Zákona o poplatkoch. Žalovaný má za to, že výpočet náhrady trov právneho zastúpenia podľa § 11 ods. 1 písm. a/ Výhlášky MS SR je možný najmä v súdnych konaniach podľa § 80 písm. a/ O. s. p., teda v konaniach, v ktorých súd rozhoduje o osobnom stave. Totiž v súdnom konaní o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, je zásadne vždy možné definovať predmet poskytovania právnych služieb, vyjadrený v jeho

materiálnej hodnote. Ak sú splnené zákonné podmienky vychádzajúce z ustanovenia § 10 ods. 2 Vyhľadávky MS SR, nemôže podľa žalovaného nastať právna prekážka v podobe nepriznania náhrady trov právneho zastúpenia v takto určenej výške. Podľa názoru žalovaného je potrebné vziať do úvahy aj tú skutočnosť, že právo na priznanie primeranej (a právnym predpisom stanovenej) náhrady nákladov, ktoré úspešnej strane v konaní vzniknú, je súčasťou práva na spravodlivý proces a tiež súvisí, pokiaľ ide konkrétne o náhradu právneho zastúpenia, s právom na právnu pomoc v zmysle ustanovenia článku 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Ak všeobecný súd náhradu trov právneho zastúpenia vo výške stanovenej v súlade s Vyhľadávkou MS SR úspešnému účastníkovi neprizná, podľa žalovaného odoprie mu tým právo zakotvené v ustanovení článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Pre prípad úspechu vo vedenom dovolacom konaní si žalovaný uplatnil okrem už vyčíslených trov prvostupňového a odvolacieho konania v celkovej výške 780 681,78 eur, aj trovy dovolacieho konania. Podľa žalovaného v dovolacom konaní ide o náhradu trov právneho zastúpenia žalovaného advokátom JUDr. Felixom Neupauerom v zmysle ust. § 10 ods. 1 Vyhľadávky MS SR vo výške 117 107,74 eur, a to za 1 úkon právnej služby vo výške 78 061,41 eur (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom zo dňa 26. 07. 2013) a za 1 úkon právnej služby vo výške 39 030,71 eur, t. j. jedna polovica základnej sadzby tarifnej odmeny v zmysle ust. § 14 ods. 3 písm. b/ Vyhľadávky MS SR (písomné vyjadrenie zo dňa 29. 07. 2013 k mimoriadnemu dovolaniu), plus režijný paušál za 2 úkony právnej služby po 7,81 eur.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody a skutočnosti žalovaný navrhol, aby dovolací súd zmenil rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. 06. 2011, č. k. 4 Obo 52/2009-350 vo výroku o trovách konania (druhý výrok), a to tak, že zaviazá žalobcu nahradiť žalovanému trovy prvostupňového, ako aj odvolacieho súdneho konania v celkovej výške 780 681,78 eur, a to na účet právneho zástupcu žalovaného - advokáta JUDr. Felixu Neupauera v lehote do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Žalovaný zároveň navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zaviazal žalobcu nahradiť žalovanému rovnako aj trovy dovolacieho súdneho konania titulom trov právneho zastúpenia v celkovej výške 117 107,74 eur, a to na účet právneho zástupcu žalovaného - advokáta JUDr. Felixu Neupauera v lehote do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd konajúci o mimoriadnom dovolaní uznesením zo dňa 31. júla 2013, č. k. 1M Obdo V 5/2012 konanie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky zastavil. Dovolací súd zistil, že rozsudkom č. k. 1 Obdo V 43/2011 zo dňa 30. mája 2013 rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky o dovolaní žalobcu proti napadnutému rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Obo 52/2009 z 21. júna 2011 v celom rozsahu tak, že dovolanie zamietol. Konštatoval, že uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako súdu dovolacieho, zakladá v predmetnej veci prekážku rozsúdenej veci (rei iudicate), ktorej nedostatok podmienky konania bráni pokračovaniu v dovolacom konaní.

Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo dňa 28. októbra 2014, sp. zn. I. ÚS 764/2013-24 rozhodol, že základné právo obchodnej spoločnosti ZH Kredit, s. r. o., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Obdo V 5/2012 z 31. júla 2013 porušené bolo a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ústavný súd konštatoval, že existencia rozsudku najvyššieho súdu vo veci zamietnutia dovolania sťažovateľky v danom prípade netvorila prekážku veci rozsúdenej, pretože absentoval jeden z hlavných predpokladov tejto prekážky, ktorým je právoplatnosť. Rozhodnutie v dovolacom konaní o zamietnutí dovolania nebolo v momente vydania uznesenia najvyššieho súdu o zastavení mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora právoplatné, keďže právoplatnosť nadobudlo až 16. septembra 2013. Ústavný súd sa rovnako stotožnil s názorom sťažovateľky, že prekážke veci rozsúdenej zároveň predchádza prekážka litispendencie, avšak najvyšší súd viedol dovolacie konanie a konanie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora ako dve samostatné konania, predmetom ktorých boli odlišné nároky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 4 O. s. p.), v ďalšom konaní po zistení,

že mimoriadne dovolanie bolo podané včas (§ 243g O. s. p.) za súčasného splnenia podmienok na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e, § 243f, § 243h O. s. p., preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.), v rozsahu napadnutom generálnym prokurátorom a ním uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 242 ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O. s. p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O. s. p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Právny posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa generálneho prokurátora odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, keď pri výpočte výšky náhrady trov konania nesprávne aplikoval § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z., hoci mal správne aplikovať ustanovenie § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 80 písm. c/ zákona č. 99/1963 Občiansky súdny poriadok (ďalej len O. s. p.) návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi konania, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, vrátane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát (§ 137 O. s. p. v znení účinnom do 31. decembra 2011).

Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení účinnom do 30. 06. 2013, ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci, alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.

V predmetnej veci sa dovolací súd stotožnil s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v obdobnej veci tých istých účastníkov, vedenej pod sp. zn. 3 Obo 53/2009 a v konaní o mimoriadnom

dovolání vedenej pod sp. zn. 2M Obdo V 3/2012, v ktorej Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že ak ide o konanie o určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, ide o konanie, ktorého predmet nemožno oceniť peniazmi, a to nielen pre účely určenia výšky súdneho poplatku, ale aj pre účely určenia výšky náhrady trov konania.

V uvedenej veci Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením z 1. marca 2012, sp. zn. IV. ÚS 107/2012, sťažnosť žalovaného 2/ vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obo 53/2009, odmietol. Podľa názoru ústavného súdu pri aplikácii § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky v spojení s § 80 O. s. p. má rozhodujúci význam najmä v ňom uvedeného slovné spojenie „ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch“. Vyjadriť hodnotu (v danom prípade práva) predovšetkým znamená vysporiadať sa so skutočným obsahom predmetu konania, t. j. s tým, aké účinky má pre účastníkov meritórne rozhodnutie súdu v tomto konaní. V namietanom prípade bolo predmetom konania pred krajským súdom a najvyšším súdom rozhodovanie o určení ne(platnosti) právneho úkonu, konkrétne zmluvy o postúpení pohľadávky. Meritórnym rozhodnutím o zamietnutí žaloby najvyšší súd v namietanom konaní rozhodol, že zmluva o postúpení pohľadávky medzi postupcom a postupníkom (sťažovateľkou) je platná, čím zároveň došlo k záväznému potvrdeniu postavenia sťažovateľky ako veriteľky so všetkými právami z toho vyplývajúcimi, teda aj s právom vymáhať pohľadávku aj s príslušenstvom voči dlžníkovi. Predmetom namietaného konania pred najvyšším súdom však nebolo zaplatenie samotnej pohľadávky. V konečnom dôsledku teda meritórne rozhodnutie najvyššieho súdu má v okolnostiach daného prípadu iba nepriamy materiálny dosah na sťažovateľku. V podstate možno účinky rozhodnutia súdu v danom spore charakterizovať ako vyriešenie predbežnej otázky, ktoré ovplyvní uspokojenie veriteľky pri samotnom uplatnení pohľadávky.

V nadväznosti na posudzovanú vec ústavný súd konštatoval, že ak ide o konanie o určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, ako v okolnostiach namietaného prípadu, ide o konanie, ktorého predmet nemožno oceniť peniazmi, a to nielen pre účely určenia výšky súdneho poplatku, ale aj pre účely určenia výšky náhrady trov konania.

Dovolací súd v ďalšom poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 492/2013, ktorým sťažnosť žalovaného vo veci mu namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2M Obdo V 3/2012 vo výroku o výške trov konania odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vychádzajúc z uvedenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky dospel dovolací súd aj v predmetnom konaní k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora nie je dôvodné. Je totiž nepochybné, že predmetom konania nie je zaplatenie samotnej pohľadávky, ale určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok (§ 80 písm. c/ O. s. p.), z ktorého hľadiska predmetu konania pre účely trov konania je výška postúpených pohľadávok právne bezvýznamná. Generálny prokurátor preto nesprávne namieta, že odvolací súd mal správne ustáliť, že konanie sa týka postupovaných pohľadávok a následne za účelom zistenia tarifnej odmeny, mal zistiť ich hodnotu. Odvolací súd správne uzavrel, že zmluva samotná nie je ani peňažným plnením, ani vecou, ani právom, ktorých hodnotu by bolo možné vyjadriť v peniazoch. Z uvedeného dôvodu pri výpočte výšky náhrady trov konania správne aplikoval ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p., pretože hodnotu veci, ani práva nebolo možné vyjadriť v peniazoch.

So zreteľom na uvedené dovolací súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora ako nedôvodné zamietol (§ 243b ods. 1, ods. 4 v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.).

Povinnosť nahradiť trovy konania v konaní o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na

podanie mimoriadneho dovolania (§ 148a ods. 2 O. s. p.). V danom prípade podal podnet žalovaný, Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však neuložil povinnosť nahradiť trovy dovolacieho konania, pretože žalobca nepodal návrh na náhradu trov konania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.